

Sociaal Maas en Waal

De derde weg

In de raadsinformatiebijeenkomst over de bestuurlijke fusie van 17 november 2020 is gesproken over een mogelijk alternatief om de verschillen ten opzichte van het college van Wijchen te overbruggen, als ook om de definitieve beslissing over een al dan niet fuseren te verleggen naar het moment dat de raden gaan besluiten over het herindelingsontwerp. Dat is niet vreemd, want het 1 decemberbesluit is ook geen besluit maar een principebesluit. Dat is niet alleen emotioneel, maar ook inhoudelijk de beste weg. Het draagvlakonderzoek was immers vooral bedoeld om informatie op te halen en niet als een referendum van voor of tegen.

De informatie is nu rijkelijk aanwezig, we weten nu waar onze burgers in Wijchen en Druten zich zorgen over maken bij een herindeling. Het besluit tot herindeling valt niet op 1 december. Dan besluiten we eerst over het principe of we het mogelijk wel willen. Maar er komen meer beslismomenten. In januari 2021 besluiten de raden over een Herindelingsontwerp en in april 2021 besluiten de raden over een Herindelingsadvies. In deze stukken kunnen we ruim aandacht besteden aan de zorgen maar vooral ook wensen die bij inwoners leven. In deze stukken wordt ook het profiel van de nieuw te vormen gemeente duidelijk. De bouwstenen voor dit profiel kunnen we bouwen op grond van het gehouden draagvlakonderzoek. In de publieksinformatie kunnen we hier ruim aandacht aanbesteden terwijl in de RTG's inspraakmogelijkheden zijn. De overeenkomsten tussen de inwoners van de beide gemeenten met betrekking tot de wensen en zorgen die er leven is opvallend groot. Hier is een mooi profiel voor een nieuwe gemeente mee te bouwen.

Door de colleges zijn alleen maar wenselijkheden en noodzakelijkheden aangedragen om de weg in te slaan naar een herindeling. De raden hebben vervolgens unaniem besloten dit proces te starten waarbij ruim aandacht is gegeven aan een draagvlakonderzoek. Maar nog voordat wij daar kennis van konden nemen blokkeerde een van de colleges het verdere proces door het standpunt in te nemen het proces te stoppen en zich afwijzend uit te spreken voor een volgende stap.

Colleges kunnen in dit proces wel iets vinden natuurlijk, maar de besluitvorming is aan de beide gemeenteraden.

We moeten niet voorbijgaan aan het feit dat naast inwoners ook andere partijen zijn geconsulteerd. De bestuurlijke raadpleging leverde alleen maar een positieve teneur op. De provincie is positief over een bestuurlijke fusie omdat dit kan leiden tot een krachtigere positie binnen de regio. Ook bij de ondernemers en maatschappelijke organisaties zien we een positief beeld. Zo'n 30% vindt de fusie een goed plan en 40% acceptabel onder voorwaarden.

Verder moeten natuurlijk ook de argumenten gewogen worden waarom men tegen een fusie is. Leest men deze dan zien we dat het veel meer zorgen en angsten zijn dan argumenten. Een fusie zou het karakter van de dorpen aantasten, de voorzieningen zouden naar Wijchen gaan, het gemeentehuis zou naar Wijchen gaan, Druten zou het onderspit delven in de nieuwe raad, de kleine dorpen zouden niets meer in te brengen hebben.

In Wijchen horen we zorg over het verdwijnen van de mooie dorpen en Druten zou profiteren van de goede financiën van Wijchen. Kortom, ook deze angsten moeten een plaats krijgen in het Herindelingsontwerp.

Ook financieel zijn de gevolgen op zowel de korte als lange termijn groot. Bij de financiële doorrekening die de provincie gemaakt heeft verwacht men een voordeel van zo'n € 250.000 waarbij men uitgaat van 6 wethouders. Dat laatste lijkt wel erg luxe, maar bij vijf wethouders, kan men als voordeel er nog ruim € 100.000 bijschrijven. Er is daarom jaarlijks € 350.000 structureel meer te besteden, dat is veel geld.

Ook incidenteel gaat er erg veel geld verloren. Bij het niet doorgaan van de fusie missen we maar liefst € 6.400.000 aan frictiekosten en worden we bovendien geconfronteerd met de kosten van het onderzoek van Berenschot en I&O Research die we vanuit de frictiekosten niet kunnen betalen.

Daarnaast hangen de kleinere gemeenten een korting op het gemeentefonds boven het hoofd. Uit de eerste berekening pakte dat voor de kleinere gemeenten rampzalig uit. Nu komt er een herijking van de herijking. Maar dan nog steeds zal er meer geld naar grotere gemeenten gaan dat gehaald wordt bij de kleinere gemeenten die dus minder gaan krijgen. Dat heeft de minister inmiddels wel laten weten. Volgens insiders gaat het dan nog steeds om serieus geld.

Verder moeten wij ons ook realiseren dat het apparaat waar het bestuur voor een belangrijk deel ook op drijft, de ambtelijke organisatie is. De WDW is een schot in de roos geweest, veel kwaliteit en ook steeds meer enthousiasme zien we binnen deze organisatie. Veel is geharmoniseerd en een kapitein op het schip zorgt voor volledige harmonisatie. Als we dit proces nu afbreken zal de bereidheid om te harmoniseren bij de raden afnemen. Nu slikken we af en toe maar iets weg om de weg naar een fusie niet te belasten. Maar dat zal na een 'no-go' gaan veranderen. We zullen bovendien ambtenaren frustreren en ook bestuurlijk zullen we er niet beter op worden. Daarbij zullen wij elkaars gevangenen worden. Als men het in Druten beter vindt om met West Maas en Waal te fuseren of in Wijchen beter vindt om met Beuningen te fuseren dan moet de WDW ontvlochten worden. Een schier onmogelijke opgave. Daar zullen de 6 of 7 miljoen aan frictiekosten bij in het niet vallen.

Kortom, het lijkt ons zowel inhoudelijk voor een toekomstbestendige gemeente, die de zorg heeft en deze ook kan leveren voor haar inwoners, van belang om met alle informatie die we nu hebben niet nu af te haken, maar juist aan een goed Herindelingsontwerp te werken waarin we de zorgen die leven bij onze inwoners weg kunnen nemen. Dat kunnen we des te beter vanuit een gezonde financiële basis die bij een fusiegemeente zonder meer beter is als bij de twee afzonderlijke gemeenten.

Druten, 20 november 2020

Fractie Sociaal Maas en Waal

Dini Uitdehaag

Ton Ebben